# Indirecte Bedrijfslozingen

Het omgevingsplan als instrument voor meer grip op indirecte lozingen.

Expert Meeting 20 maart 2025

Tjitske Leemans

# Doel

Onderzoeken van de wenselijkheid én de mogelijkheden voor het opnemen van aanvullende regels ten aanzien van indirecte lozingen in de basisregels van het omgevingsplan van de gemeente Rijswijk.

# Programma

14.30 uur Opening en welkom (Tjitske)

14.35 uur Inleiding case Rijswijk: water in de basisregels van het omgevingsplan (Kitty Vollering)

14.45 uur Toelichting handreiking stedelijk waterbeheer onder de omgevingswet (Simon Handgraaf)

15.00 uur Thema 1: Indirecte bedrijfslozingen (Tjitske Leemans)
15.10 uur Thema 2: Lozingen vanuit WKO (Chahid Lhajoui)
15.20 uur Thema 3: Lozingen vanuit bronneringen via het hemelwaterriool (Kitty Vollering)
15.30 uur Thema 4: Differentiëren horeca bedrijven aangaande vetafscheider (Coen Emmen)
15.40 uur Thema 5: Opnemen specifieke zorgplicht (Simon Handgraaf)
15.50 uur Thema 6: Regels voor meten en bemonsteren t.b.v. rioolheffing (Hamed Mohammadi)

16.00 uur Andere initiatieven en ideeën

16.20 uur Afronding en vervolg

# Basisregels

# Lozingsregels bruidsschat omgevingsplan

| | |
|---|---|
| Grondwater afkomstig van sanering en ontwatering | Telen, kweken, spoelen en sorteren van gewassen |
| Afstromend regenwater | Maken / uitwassen van betonmortel |
| Huishoudelijk afvalwater | Recreatieve visvijvers |
| Koelwater | Ontwikkelen en afdrukken fotografisch materiaal |
| Onderhoudswerkzaamheden aan bouwwerken | Wassen van motorvoertuigen |
| Opslaan en overslaan van goederen | Niet-industriële voedselbereiding |
| Lozingen uit gemeentelijke riolering | Slachten van dieren etc. |
| Schoonmaken drinkwaterleidingen | Opslaan van mest, kuilvoer etc. |
| Calamiteitenoefeningen | Fokken, houden of trainen van dieren |

Op v

# Handreiking stedelijk waterbeheer onder de Omgevingswet

https://iplo.nl/@247608/handreiking-stedelijk-waterbeheer-omgevingswet/

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

**Opdrachtgever**
*Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat*
*Directoraat-Generaal Water en Bodem*

**Handreiking**
**Stedelijk waterbeheer**
**onder de Omgevingswet**
*Praktisch werk maken van wettelijke taken en maatschappelijke opgaven*

Een handreiking, ter uitvoering van het Bestuursakkoord Water (addendum 2018)

Belangrijk doel van de voorliggende handreiking is dat deze voor alle overheden en andere bij het stedelijk waterbeheer betrokken partijen als een praktisch bruikbaar hulpmiddel en naslagwerk kan dienen. Van een juridische status is echter geen sprake. Deze gezamenlijk ontwikkelde handreiking geeft uitleg aan de praktijk over de inhoud en de bedoeling van het nieuwe stelsel en voorziet daarbij in concrete handvatten.

De handreiking richt zich vooral op gemeenten, regionale uitvoerings-/omgevingsdiensten en waterschappen die gezamenlijk decentraal invulling willen geven aan het stedelijke waterbeheer. Het betreft een dynamische handreiking waarvan de inhoud ook via websites ter beschikking wordt gesteld. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet kan de inhoud verder worden aangevuld met nieuwe inzichten en praktijkervaringen.

Den Haag, april 2021

# GRP en beleidscyclus

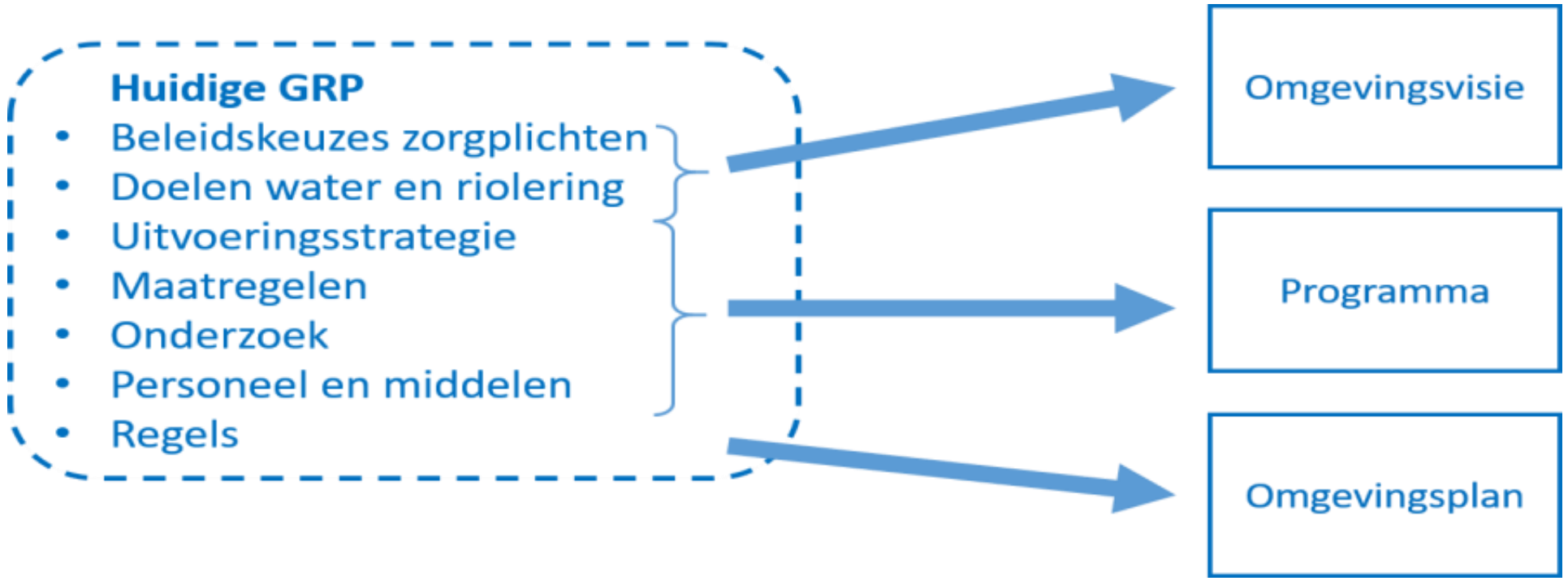

# De basis leggen in de omgevingsvisie

**Gemeentelijke watertaken:**
- Afvalwater (buitengebied)
- Hemelwater
- Grondwater

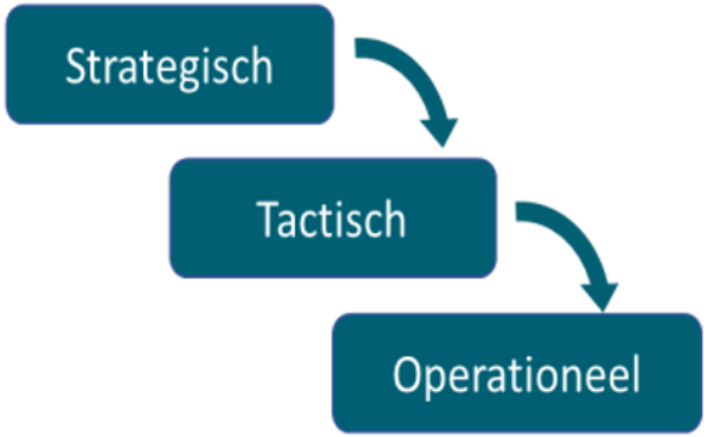


**Welk beschermingsniveau voor overtollig hemelwater en grondwater? Gaat de gemeente wel of niet inzamelen?**

**Met welk systeem en onder welke voorwaarden?**

**Consequentie dagelijks beheer (exploitatie)?**

# Voorbeeld voor omgevingsvisie

**Voorbeeld invulling gemeentelijke hemelwatertaak in omgevingsvisie**

***Hemelwater niet inzamelen, tenzij …***

Het algemene uitgangspunt dat de gemeente hanteert, is dat gebouwen en percelen geen hemelwater lozen op de gemeentelijke riolering, tenzij dit in het belang van de leefbaarheid of volksgezondheid noodzakelijk is. Dat geldt naast de private percelen ook voor gebouwen en percelen van de gemeente zelf. Hieronder wordt per gebiedstypologie (bestaande bouw, nieuwbouw en buitengebied) beschreven hoe de gemeente invulling wil geven aan de gemeentelijke hemelwatertaak .

***Bestaande bouw***

Voor bestaande gebouwen en percelen geldt dat de gemeenten het hemelwater, als zij dat op het moment van het vaststellen van de omgevingsvisie al doet, blijft inzamelen en transporteren naar een zuiveringtechnisch werk (RWZI, bij gemengde riolering), het oppervlaktewater of in de bodem (bij gescheiden riolering). Het gescheiden aanleveren van te lozen regenwater en afvalwater op het gemeentelijk rioolstelsel en het verwerken van overtollig regenwater op het eigen perceel wordt door de gemeente en het waterschap gestimuleerd.

# Onderwerpen in het rioleringsprogramma

- Uitwerking zorgplichten in principes en uitgangspunten
- Afwegingskaders / uitvoeringsstrategie
- Vervangen, renoveren, repareren
- Reinigen en inspecteren
- Lozingen
- Planmatige uitvoering en programmering (assetmanagement)
- Gegevensbeheer, analyse en onderzoek
- Personeel en organisatie
- Onderdeel kostendekking

# Opgave voor regels in het omgevingsplan

- Omzetten van regels uit de bruidsschat
  - aansluitingen op de riolering
  - lozingen op de riolering
- Omzetten van regels in bestemmingsplannen
  - waterbergingseisen bij nieuwbouw
- Omzetten hemelwaterverordening
- Nieuwe beleidswensen
  - maatwerkregels Bal (bv. bij bodemenergiesystemen)
  - klimaatadaptieve groene gebouwde omgeving

# Voorbeeld: eisen bij bouwvergunningen

## 6.7.2 Voorbeeldregels

**Artikel x.1 Beoordelingsregel klimaatadaptatief en natuurinclusief (ver)bouwen**

1. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor (ver)nieuwbouw van een gebouw staat vast dat maatregelen worden getroffen die een wezenlijke bijdrage leveren aan de klimaatadaptatie en de versterking van de biodiversiteit.
2. Bij de toepassing van het eerste lid nemen burgemeester en wethouders de beleids-regel “Klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen” in acht.

# Thema 1
# Indirecte bedrijfsafvalwaterlozingen

# Thema 1
# Indirecte bedrijfsafvalwaterlozingen

De bestaande regels voor indirecte bedrijfsafvalwaterlozingen uit de bruidsschat (Bal) worden in de eerste fase door de gemeente Rijswijk overgenomen (zoals BBT-eisen, verplichte lozingsroute, specifieke zorgplicht).

Overwegingen:

- **Voor aanscherping (maatwerk) is meer duidelijkheid nodig over de activiteiten/branches, stoffen en locaties waarvoor aanvullende regels nodig zijn in de gemeente Rijswijk.**
- HHD heeft de wens om de Nota ‘Bevordering doelmatige werking zuiveringstechnische werken (2016)’ te actualiseren en verbreden als leidraad voor toetsing van bedrijfsafvalwater.
- Resultaten PZH traject kunnen input geven (metingen RWZI’s, controles bedrijven, hotspotanalyse)

# Thema 2
# Lozingen vanuit WKO

# WKO-systeem

- Duurzaam energie opwekken
- Koude en warmte bron
- Grondwater komt vrij bij:
  - Realisatie bronnen (op riolering)
  - Jaarlijks onderhoud (retour in bodem)
- Chloride houdend grondwater
- Normen aan het debiet om-

corrosie te voorkomen

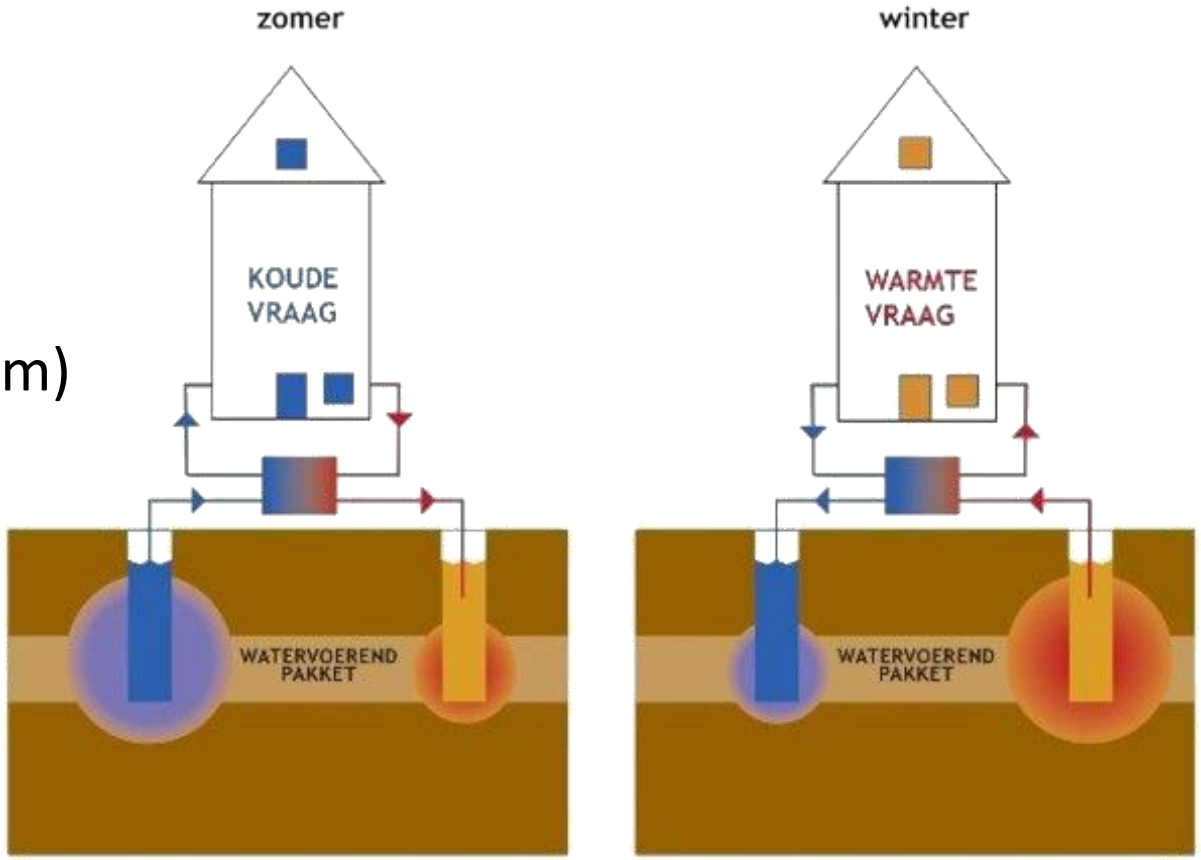

# WKO-systeem

- Soms jaarlijks onderhoud retour in de bodem niet mogelijk
- Oude bronnen met vergunningen mogen jaarlijks onderhoud nog lozen op riolering
- Voorbeeld berekening verdunning t.b.v. maximaal te lozen debiet (norm is 450 mg/l chloride)

| | RG Leyweg | | |
|---|---|---|---|
| | m3/h | mg/l | kg/h |
| Ontwerp | 1800 | 100 | 180 |
| | | | |
| Lozing WKO | 111 | 6000 | 666 |
| | | | |
| Combinatie | 1911 | 442,7 | 846 |

# Thema2
# Lozingen vanuit WKO

De gemeente Rijswijk is voornemens om in de basisregels van het omgevingsplan binnen de paragraaf over energiesystemen een artikel op te nemen met **gebiedsgerichte lozingseisen (maximale debieten) voor WKO's vanwege de hoge zoutgehaltes van dit (grond)water**.

Overwegingen:

- HHD en de gemeente Rijswijk werken aan een kaart voor de gemeente Rijswijk waarop per gemaal / gebied de maximale debieten worden weergegeven. HHD doet de berekeningen op basis van zoutgehalte en afstand tot rioolgemaal, Rijswijk controleert of dit past binnen de capaciteit van het riool.

# Thema 3
# Lozingen bemalingswater

# Stroomschema lozing bemalingswater

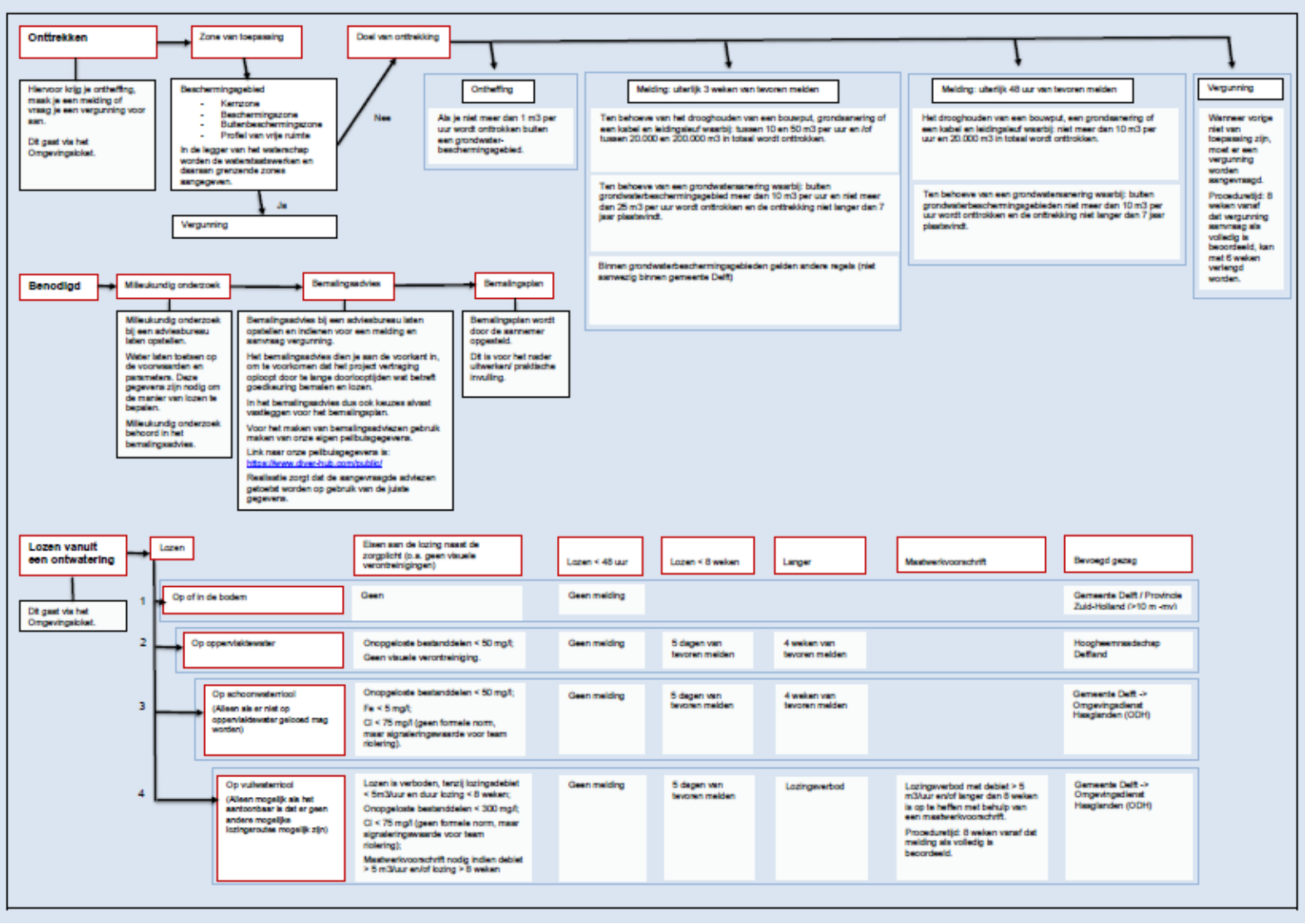

# Bronneringswater

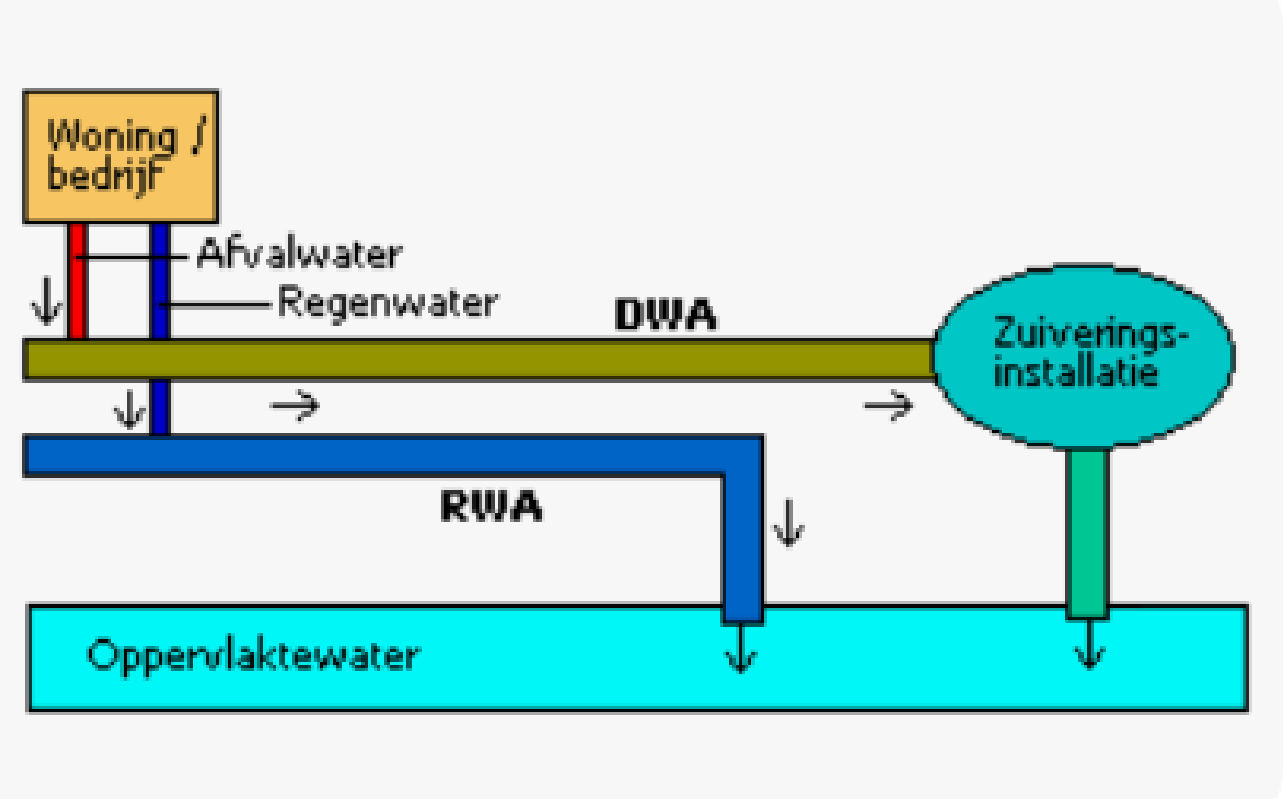


Regels opnemen in de basisregels over de kwaliteit van bronneringswater dat wordt afgevoerd wordt via het hemelwaterriool?

# Thema 4
# Differentiëren regels vetafscheiders

# Staatsblad 2020 400, Bruidsschat § 22.3.15 Niet-industriële voedselbereiding

Artikel 22.198 Water

Vethoudend afvalwater wordt in beginsel altijd op het vuilwaterriool geloosd.

Bij het lozen van vethoudend afvalwater is het toepassen van een vetafscheider en slibvangput verplicht. Deze moeten voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 1825-1 en NEN-EN 1825-2.

Een slibvangput en vetafscheider die vóór 14 september 2004 wordt volstaan met de voorwaarde «afgestemd op de hoeveelheid water».

***Geen afscheiders in openbaar gebied en geen vet in het riool dan ook geen horeca in de stad – een politieke keuze***

# Staatsblad 2020 400, Bruidsschat § 22.3.15 Niet-industriële voedselbereiding

Invoeringsbesluit Onderdeel AOG (artikel 6.43 Bal)

Het toepassen van de vetafscheider wordt door de gemeente geregeld in het omgevingsplan.

De gemeente maakt daarbij de afweging in welke gevallen de vetafscheider achterwege kan blijven (bijvoorbeeld omdat deze bij een kleine omvang van de lozing niet doelmatig is).

5 minuten: Wanneer kan NEN-EN 1825-1 en NEN-EN 1825-2 achterwege blijven?

- Alleen bij woonhuizen?
- Producten bij bereiding / levering vetvrij (pizza-doos neemt vet op / franchise)?
- Toepassen onder de gootsteen-afscheiders?

# Ontwikkelingen

- Informatieverzameling kleine vetafscheider

  https://kennisnet.omgevingsdienst.nl/kennisplatforms+nieuw/lozingen/documenten+platform+lozingen/default.aspx

- Wijzigen NEN-norm

  * Europese normen worden vastgesteld door een van de drie Europese normalisatie-instellingen:

    Europees Comité voor Normalisatie (CEN )

    Europees Comité voor Elektrotechnische Normalisatie (Cenelec )

    Europees Instituut voor Telecommunicatienormen (ETSI )

  Op nationaal niveau zijn het de nationale normalisatie-instellingen die met het normalisatiebeheer en de vaststelling van nationale normen zijn belast. Zij zetten ook alle Europese normen om in identieke nationale normen en trekken eventuele conflicterende nationale normen in.

  KIWA voor Nederland

# Thema 5
# Uitwerking specifieke zorgplicht

# Specifieke zorgplicht MBA bruidsschat

**Artikel 22.44 Specifieke zorgplicht**

1. Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 22.42, is verplicht:
a. alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
b. alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen;
c. de beste beschikbare technieken worden toegepast;
d. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
e. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet;
f. afvalwater dat wordt geloosd en gekanaliseerde emissies van stoffen in de lucht doelmatig kunnen worden bemonsterd;

# Functies specifieke zorgplicht

- Basisnorm die altijd geldt voor de initiatiefnemer
- Vervanging voor ‘good housekeeping’ maatregelen
- Vangnet voor ongeregelde situaties

# Toelichting Activiteitenbesluit (2008)

Bij het lozen in rioolstelsels kunnen nadelige gevolgen voor het milieu optreden indien afvalwater wordt geloosd:

– met een temperatuur die hoger is dan 30°C;

– waarvan de zuurgraad, uitgedrukt in waterstofionenexponent (pH), lager dan 6,5 of hoger dan 10 is;

– waarvan de sulfaatconcentratie hoger is dan 300 milligram per liter (mg/l);

– dat brand- of explosiegevaar kan veroorzaken, of

– dat door een beerput, rottingsput of septictank is geleid.

# Invulling specifieke zorgplicht voor lozingen

**Artikel x.b Erkende maatregelen lozingen**

Aan de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel x.x, wordt in ieder geval voldaan, als het afvalwater dat wordt geloosd:

a. een temperatuur heeft van ten hoogste 30°C;

b. een zuurgraad heeft van ten minste pH 6,5 en ten hoogste pH 10, gemeten in een steekmonster;

c. een gehalte onopgeloste stoffen heeft van ten hoogste 300 mg/l gemeten in een steekmonster;

d. een sulfaatgehalte heeft van ten hoogste 300 mg/l;

e. geen brand- of explosiegevaar kan veroorzaken; en

f. niet door een beerput, rottingsput of septic tank is geleid.

# Te beantwoorden vragen bij wijzing OP

- Alle lozingen of alleen lozingen die niet onder het Bal vallen?
- Overgangsrecht voor bestaande vergunningvoorschriften en maatwerkvoorschriften

# Thema6
# Riool heffingen

NAD netwerk waterketen delfland

# Terugkoppeling overleg 6 maart 2025

## Heffing op lozingswater, meetverplichtingen en juridische aspecten

Freek Verhoef (Gemeente Den Haag)

&

Hamed Mohammadi (ODH)

# Aanleiding

Den Haag overweegt een heffing op lozingen om het aantal en de hoeveelheid te beperken.

Doel: financiële prikkel om alternatieve lozingsmethoden te stimuleren.

**Verwachte effecten:**
•Minder lozingswater door kostenverhoging.
•Stimulans voor bedrijven om te kiezen voor bodem- en oppervlaktewaterlozing.

# Kernpunten uit het overleg

- - Meetverplichtingen en registratie
- - Heffingen op lozingswater
- - Lozingen vanuit bodemenergiesystemen

# Meetverplichtingen en registratie

- In strijd met landelijke lastenvermindering
- Omgevingsplan Den Haag bevat geen meet- of registratieverplichtingen
- Alternatief: gemeentelijke verordeningen (rioolheffing)
- Maatwerkvoorschriften kunnen aanvullende meeteisen stellen

# Heffingen op lozingswater

- - Gemeente Den Haag wil lozingsheffingen innen
- - Voor milieubelastende lozingen vanuit ontwateringen en saneringen
- - Voorstel: regelen via aparte gemeentelijke verordening (rioolheffing)

# Lozingen vanuit bodemenergiesystemen

- - Indien onderhoudswater niet wordt teruggebracht in de bodem:
- * Registratieverplichting in vergunning opgenomen

# Vervolgacties

- 1. Juridische toetsing: Onderzoeken haalbaarheid meet- en registratieverplichtingen
- 2. Aanpassen Omgevingsplan: Regels beperken tot fysieke milieuregels, meetverplichtingen naar verordeningen
- 3. Data-analyse en monitoring: OpenWave-gegevens analyseren, debieten per dossier beoordelen

# Samenwerken aan een schone toekomst